

Endelig tilsynsrapport

Tilsyn med kommunens tilsyn med virksomheter etter
barnehageloven § 16 jf. § 8

Tjeldsund kommune

05.06.14

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Om tilsynet med Tjeldsund kommune	3
2.1. Fylkesmannens tilsynshjemmel.....	3
2.2. Tema for tilsynet	3
2.3. Om gjennomføringen av tilsynet.....	3
3. Tilsyn med barnehager	3
3.1. Rettslige krav	3
3.2. Fylkesmannens vurderinger	4
3.3. Fylkesmannens konklusjon.....	5
Vedlegg: Dokumentasjon	5

1. Innledning

Fylkesmannen har i perioden fra 03.04.14 til dags dato gjennomført tilsyn med kommunens ansvar for tilsyn med virksomheter etter barnehageloven § 16 jf. § 8.

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at kravene i barnehageloven med forskrifter etterleves, jf. barnehageloven § 8. Kommunen er derfor adressat for denne endelige rapporten.

2. Om tilsynet med Tjeldsund kommune

2.1. Fylkesmannens tilsynshjemmel

Fylkesmannen fører tilsyn med barnehagemyndigheten som er kommunen, med hjemmel i barnehageloven § 9 andre ledd, jf. kommuneloven kapittel 10A. Tilsyn på området for barnehageloven er lovlighestilsyn, jf. kommuneloven § 60 b.

Tilsyn med kommunen er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette. Tilsyn skal være preget av åpenhet, likebehandling, etterprøvbarehet og effektivitet.

2.2. Tema for tilsynet

Etter bhl. § 8 første ledd er kommunen lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal som barnehagemyndighet gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Fylkesmannen fører tilsyn med om kommunen oppfyller de plikter den har i kraft av å være lokal barnehagemyndighet. I dette tilsynet undersøker vi hvorvidt Tjeldsund kommune ivaretar sin tilsynsrolle jf. bhl. § 16. Rapporten gir derfor ikke en fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som barnehagemyndighet.

2.3. Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Tjeldsund kommune ble åpnet i brev datert 03.04.14. Kommunen ble pålagt å legge frem dokumentasjon for Fylkesmannen, jf. kommuneloven § 60 c.

Dette tilsynet er et skriftlig tilsyn og Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon. Oversikt over dokumentasjon følger vedlagt.

3. Tilsyn med barnehager

3.1. Rettslige krav

Kommunen som barnehagemyndighet (§ 8) fører tilsyn med at den enkelte barnehage drives etter barnehageloven, jf. bhl. § 16. Kommunestyret bestemmer hvilket organ dette skal legges til, jf. kommuneloven §§ 10 og 11, 12 og 23 nr. 4.

Tilsynsmyndigheten skal vurdere om barnehagene drives etter barnehagelovens regler og ellers er forsvarlige. Kommunen velger selv hvordan den vil oppfylle sitt tilsynsansvar. Dersom kommunen avdekker forhold i strid med regelverket, kan

kommunen gi pålegg om retting av avvik. Slike pålegg er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 bokstav b og kan påklages til Fylkesmannen.

Tilsyn er en sentral del av det kommunale ansvaret, og ett av mange virkemidler kommunen har for å sikre kvalitet i barnehagene. Av hensyn til det lokale selvstyret velger kommunen selv hvordan den vil oppfylle sitt tilsynsansvar. Omfanget av tilsynet må i rimelig grad samsvare med størrelsen på kommunens barnehagesektor. Tilsynet omfatter også tilsyn med barnehagens innhold og kvalitet.

I tillegg til det planmessige tilsynet må kommunen foreta hendelsesbaserte tilsyn dersom det er nødvendig. Kommunen må ha et system for å fange opp foreldres og andres bekymring knyttet til barnehagetilbudet.

Mulige tema for det kommunale tilsynet:

- styrer/pedagogisk bemanning jf. §§ 17 og 18 og forskrift om pedagogisk bemanning
- barnehagens vedtekter jf. § 7
- barnehagens innhold og kvalitet i forhold til lov og rammeplan, herunder årsplan jf. § 2
- barns rett til medvirkning jf. § 3
- foreldreråd og samarbeidsutvalg jf. § 4
- foreldrebetaling jf. § 15
- politiattester jf. § 19
- regler om taushetsplikt jf. § 20
- opplysningsplikt til sosialtjenesten jf. § 21
- opplysningsplikt til barneverntjenesten jf. § 22
- erklæring om barnets helse jf. § 23

3.2. Fylkesmannens vurderinger

I Tjeldsund er det tre kommunale barnehager. Rådmannen er lokal barnehagemyndighet. Delegasjonsreglementet til kommunen er utdatert fordi delegasjonen for barnehageområdet gjelder gammelt lovverk. Kommunen bekrefter i sin egen vurdering at kompetansen er god på barnehageområdet, og at tilsynet tar utgangspunkt i barnehageloven.

Kommunen har en plan for tilsyn, og den baserer seg på samarbeid med Evenes kommune. Det vil si at Evenes kommune gjennomfører tilsynet i Tjeldsund, men det er formannskapet i Tjeldsund som har myndighet til å vedta eventuelle pålegg. Planen ble vedtatt 22.02.11, og siden den gang er det gjennomført ett tilsyn med kommunens barnehager, og det var den 25.05.12 med rapport datert 13.06.12. Nesten ett år etterpå, den 19.03.13, vedtar formannskapet å ta rapport fra tilsynet til etterretning, og at avvik skulle lukkes. Vi ser av dokumentasjonen at kommunen gjorde tiltak etter dette for å lukke avvik om godkjenningsvedtak for barnehagene.

I tillegg til samarbeidsplanen for tilsyn med Evenes gjennomfører oppvekstsjef månedlige møter med styrerne i de tre barnehagene med ulike tema på agendaen. Temaene tar utgangspunkt i barnehageloven, og er eksempelvis vedtekter, årsplaner, opptak av barn til barnehagen m.m.

I kommunens plan for tilsyn står det at det skal gjennomføres hendelsesbaserte og/eller uanmeldte tilsyn etter behov. Vi finner det noe overraskende at kommunen ikke har sett behov for å gjøre slike tilsyn de tre siste årene. Ettersom alle barnehagene i kommunen er kommunale og møtevirksomheten mellom kommunen og barnehagene foregår hyppig, ser vi at dette kan virke forebyggende for at lovbrudd skal oppstå i den enkelte barnehage.

Dersom kommunen i sin tilsynsvirksomhet blir klar over lovbrudd, får barnehagen pålegg om å endre praksis til å bli i tråd med loven. Kommunen skriver at det ikke har vært behov for sterkere reaksjoner, og at det kontrolleres om lovbruddet blir rettet opp i barnehagen.

3.3. Fylkesmannens konklusjon

Ut fra innsendt dokumentasjon har Fylkesmannen foretatt en helhetsvurdering av om Tjeldsund kommune gjennom tilsyn sørger for at barnehagene i kommune følger loven, jf. §§ 16 jf. 8. Kommunen gjør stedlige tilsyn, og har en tett dialog med barnehagene om driften. Planen for tilsyn er omfattende og grundig. Hvis den følges på kontinuerlig basis vurderer vi at den er et godt verktøy for kommunen til å sørge for at barnehagedriften til kommunen er lovlig.

I dokumentasjonen bekrefter kommunen at tilsynsvirksomheten til kommunen fører til at lovbrudd blir oppdaget og rettet opp. På denne bakgrunn finner vi at kommunens tilsyn er tilfredsstillende. Delegasjonsreglementet må imidlertid oppdateres i tråd med gjeldende lovverk.

Vedlegg: Oversikt over dokumentasjon

- Varsel om tilsyn, 03.04.14
- Oversendelse av dokumentasjon, mottatt 13.05.14:
 - Kommunens egenrevisning
 - Delegasjonsreglement vedtatt 05.03.02
 - Plan for tilsyn med kommunale barnehager
 - Vedtak om plan for tilsyn, 22.02.11
 - Rapport fra tilsyn med barnehager
 - Formannskapetets vedtak om avvik i tilsynet 19.03.13
 - Godkjenning av barnehagene i kommunen på blankett utformet av Kunnskapsdepartementet